

MAGYAR SÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Egy hóra kor. 1.---	Vidékre: Egy hóra kor. 1.20
Negyedévre --- " 3.---	Negyedévre --- " 3.60
Félévre --- " 6.---	Félévre --- " 7.---
Egész évre --- " 12.---	Egész évre --- " 14.---

Egyes példány ára 4 fillér (2 kr.)

FŐSZERKESZTŐ: dr. GYÖRFFY GYULA

FELELŐS SZERKESZTŐ: FÉNYES LÁSZLÓ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Budapest, IV. kerület, Vámház-körut 8. szám.

Hirdetések pélt számítással, díjszabás szerint

Apróhirdetések ára: egy szó 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér.

A Szerényi ügyhöz.

Az a büntető járásbírósi tárgyalás, amely dr. Györffy Gyula panasza következtében, — részleteként az ugynevezett „Györffy-Szerényi ügynek“ — tegnap lefolyt, azt is bebizonyította, hogy ez ügy tulcsapott a rendes rágalmazási és becsületsértési perek keretén. Azért van ethikai jogom vele itt, e helyen foglalkozni, mert a nyilvánosság orgánumai különbözőképpen, a közügy szempontjából tárgyalják az esetet.

Dr. Györffy Gyula pere Szerényi József állításaival szemben, az ő magán ügye. Azt elvégzi ő maga, nekem ehhez semmi közöm. De még ha közöm lenne is, azt, hogy nem akarta megvesztegetni Szerényit én nem bizonyíthatnám! S nem bizonyíthatja senki. Negatív tényeket bizonyítani nem lehet. Reáhagyom e bizonyítást arra, a ki hivatott reá, a ki t. i. állította: Szerényi József.

De közöm van a közügy szempontjából, azoknak a kérdéseknek szempontjából, amelyeknek szerény harciosa vagyok: Szerényi Józsefhez. Györffy Gyula neve ez ujság homlokán áll, a székely kérdés felszínre hozása közben érték őt a különféle támadások, ezek között Szerényi József rágalma.

Szerényi József rágalmait bizonyítsa a bíróság előtt, ha tudja. De itt a nyilvánosság előtt, a közügy, ez ujság jogos ér-

dekének szempontjából vágom a szemébe, hogy ha igaz, amit most állít, hogy: Györffy Gyula őt megakartá vesztegetni 1900. év áprilisában, miért nem szólt erről azonnal 1900. év áprilisában?

Hogyan vette ő magának a jogot, hogy olyannal tovább tárgyaljon, aki őt — szerinte — 10.000 forinttal megkínálta, hogy megcsalja az államot? Nos, hát ha egy csöpp tisztesség van Szerényi Józsefben, — s ha ez csakugyan megtörtént volna — azonnal jelentést tesz arról fölebbvalóinak. Nem azért, hogy „casust“ csináljon belőle, hanem hogy kérje a vesztegetővel a tárgyalások megszakítását. Más kiküldését az érdekelt Engel cégtől, akivel objektíve tárgyalhat.

Szerényi ur. Aki engem megvesztegetni akarna, azt mint a meggyalázómat nézném s azzal többet szóba nem állhatok. Ez a tisztességes emberek felfogása a vesztegetőről. Ön nem így fogta fel. Vagy pedig tényleg nem történt meg ez a két és fél évvel utólagosan bejelentett vesztegetési kísérlet. Tertium non datur. Vagy becsületi paralisyse van önnek Szerényi ur, vagy rágalmaz.

Hogy mi oka lehet önnek megrágalmazni valakit, arra én nem tudok választ adni. Az egyetlen irányító pont erre Györffy Gyulától merült fel, aki a tegnapi főtárgyaláson azt vágta oda — az ő mondását idézem: „Azt hiszem az fájt a tanácsos urnak, hogy amivel megrágalmaz, azt ne-

kem nem sikerült szuggerálni s az tetteleg nem effektuáltatott.“

Lássá Szerényi ur, ön nyolcz évvel ezelőtt még szegény iparfelügyelő volt. Fizetésén kívül semmije, nem örökölt, a sorsjegyen nem nyert s ma vagyona van, olyan nyaralója Budán, mint senki másnak, olyan életmódot folytat, a mi nem 6000, de sokkal több ezer forintból sem telik. Exponált állásban levő tisztviselő létere, a ki biztos, de szerény fix fizetést huz, jövedelme rajta kívül semmi más nem lehet, vigyáznia kellene, hogy ha megvesztegetni akarják, azt két és fél évig titokban ne tartsa. Ha két és fél évig, ön tudja miért, titokban tartotta, akkor mely közérdek vezette őnt, hogy e titoktartástól elálljon? Mindig az ön szempontjába helyezkedem bele.

S mert ezeknek a körülményeknek és adatoknak együttes feltüntetése a gondolkodó előtt megfejtendő talányul áll elő, én — aki itt nyíltan és becsületesen jelentem ki, hogy egyik czéломul tüzttem ki az ön eddig felderítetlen ténykedéseinek nyilvánosságra hozatalát — én a nyilvánosság elé fogom tární az ön életének ama részeit, amelyek közéleti szereplésével összefüggenek. Ehhez joga van ez ujságnak, kötelességem nekem, aki az ujság vezetésében részes vagyok. Ha ezek a tények nem kedvezőtlenek Szerényi Józsefnek, az Szerényi Józsefnek lesz a haszna. Ha kedvezőtlenek lesznek, az meg-

„Vannak!...“

— A Magyarország eredeti tárczája. —

Czitrom Számi, a vasárukereskedő, egy idő óta erősen a fejébe vette, hogy neki *Esztegar* Tóni, a kartonárukereskedő gyilkos konkurrens. És ennek a nehezen megérthető véleményének szörnyűmód igyekezett hívóket is szerezni.

Persze, hogy nehezen ment; de azért voltak, akik elhitték neki. Ellenben a szemközt áruházi köztársaság ravaszul mosolygott, valahányszor szóbakerült a dolog, s bizalmasabb környezetben ilyenformán nyilatkozott:

— Hát hiszen lehet, hogy *konkurrens*. Egy pillantás Tónira, egy meg *Czitrom Száminéra*; no meg egy az urára, hát persze, hogy persze. . . .

Ezek a nem egészen világos, de nem is éppen burkolt szavak pedig önkéntelenül is arra bírták a kételkedőt, hogy jobban szemügyre vegye a szereplő alakokat:

Esztegar Tóni amolyan javabeli *aggregény* volt. Erős, tagbaszakadt ember. Olajbarna arcza az első pillanatra elárulta öröme voltát. Bivalyfekete szeméből csupa tűz, de jószág is sugárzott. Piros ajkát fényes, fekete bajusz árnyékolta, mely merészen kunkorodott fel Attilára emlékeztető orrára.

Czitrom Számi ellenben vézna kis emberke volt. Bozontos vörös szakállal benőtt arcából ugyan élénken pislogtak ki savószinű, apró szemek, de az orrára — bárha a rendesnél nagyobb alddotta is meg a Gondviselés — az irigységre se foghatta volna rá, hogy Attila ös-
apánkára emlékeztet. . . .

Kedves élet párja már egészen ellentéte

volt. Kivánatos, molett asszony, igazi szemita szépség. Vastag, fekete szemöldökkel árnyékolt kék szemébe bizony nem egyszer mélyedt a Tóni sóvárgó pillantása, mikor kiálltak a boltajtóba, — mert az üzletük egymás mellett volt — és ha mindezekhez hozzávesszük, hogy husz esztendővel volt fiatalabb az uránál, tán gondolkozóba is eshetünk a köztársaság rejtélyes beszédén, s ama szemhunyorításain, amelyekkel szavait kísérte.

Azonban Czitrom Számit mindezek dacára holmi féltékenységi aggodalmak nem bántották. Ő a szomszédjában csak *erős üzleti konkurrens* látott, s ha azt vetették ellene, hogy hiszen nem is *egynemű* kereskedők, ő állhatatosan nyilatkozott, hogy:

— Az mindegy; az a kujen thönkre akar thenni engemet.

Es ennek a vélekedésének annál több hívót akart szerezni, minél inkább közeledett a *kaszinóból*. Ugy, hogy a felesége is gondolkozóba esett a dolog fölött.

Ugyanis már csak egy hét választott el a nagyszabásúnak ígérkező ünneptől; mindenfelé berregtek a varrógépek, és Czitromék még mindig nem kaptak meghívót a kaszinóba, holott pedig Czitromné öngyűsége, négy évig volt ünnepelelt alakja az egész *Oltvidéken* hírneves báli mulatságnak.

Es a rendező bizottság ezidei elnöke éppen Esztegar Tóni volt. . . .

— Ezt a szégyent nem fogom túlélni, — tört ki keservesen Czitromné, mikor már csak három nap választott el kaszinónk jöhírű táncostejétől.

Czitrom ur vállat vont és érthetetlen szavakat motyogott. De aztán vigasztalni próbálta a feleségét:

— Nem thesz shemmit, majd elmegyünk bhálozni Ebeshfalvára.

— Oda eredj magad, — vágott vissza az asszony — nem arról van szó, hogy bálozzunk, hanem arról, hogy nem kaptunk meghívót. Mit mondanak majd az emberek?

— Mindenki togya, hogy Esztegar egy nodj kőjon, aki engem megenne edj khalában. Csopa iridcsékből nem khöldött meghívót. . . .

Igy védekezett Czitrom ur. Onagysága azonban nem hajlott a szóra. Az ő önértetét rettenetesen bántotta a mellőzés. No meg bevallotta magának, hogy „nem érti“ Esztegar. Itt valami rejlik a dologban. Ezt meg kell tudnia; s miután férjeura sehogysem mutatkozott hajlandónak, hogy a meghívó ügyében Esztegaral személyesen interveniáljon, elhatározta, hogy maga teszi meg a kellő lépéseket.

Márius aligha kesergett úgy Kárhágó romjain, mint Czitrom Számi ur, annak láttára, mikor a felesége ugyancsak kihuzva magát, elment Esztegar Tónihoz, megtudandó a báli meghívó elmaradásának okát.

— Na most mindgyárt khikherül, — morgogta magában összezsugorodva és olyan arczot vágott mint az a zsebmetsző, akit rajtacspipe motozni kezdenek. . . .

Mert hát valami hiba volt a kréta körül.

Vagy két hónappal előbb ugyanis, Czitrom ur odavolt az ebeshalvi vásáron. Rendes szokása szerint a „*Fiahordó*“-hoz czimzett vendéglőben szállt meg, ahol is a szálló tulajdonosához régi barátság fűzte.

Az utolsó estén, a jó vásár öröme a szokottnál nagyobb vacsorát csapott, miközben beszédbe ereszkedett egy brassói oláh vargával, meg egy szebeni szász hagymakereskedő-

fogja fejteni a ma megérthetetlen talányokat. Én soha sem hittem a talányok megérthetlenségében.

Ha kell, kavicsokat fogok összehordani az ön életéből. Nem én tehetek róla, hogy azokon az ösvényeken, amelyeken ön járt, nem márvány sziklák jelzik egyéniségét. De én úgy látom, hogy e kavicsokból sirdomb fog nőni, e sirdomb alatt az ön közéleti működése lesz eltemetve.

Tartoztam ezeket előre kijelenteni, nehogy alattomos támadásokkal vádoljanak. Mielőtt a támadásra csak gondoltam volna is, előbb magamban tisztába jöttem a helyzettel. Igazságos legyek, a szenvedély el ne ragadjon, ne mondjak többet, mint a mennyit jogom van mondani. De azt ki mondjam nyíltan, még attól sem félve hogy ön egyszer elé fog állani, mondván: megakartam önt vesztegetni.

Györfly Gyula dr., e lap főszerkesztője végez önnel a bíróság előtt. Bizonyítson ellene — ha tud — és akkor ön fog végezni Györfly Gyula dral.

De mert láttam és alkalmam volt meggyőződni, hogy micsoda jogtalan hajszára szövetkezett ön Györfly Gyulának rontva, azok ellen a közczélok ellen, a mely ez újság becsületes czéljait, elveit képezik: én kötöttem ki magamnak a jogot, hogy önről megírjam, a mit tudok s a mit tudni fogok.

Csak annyit tudok, de annyit aztán jól tudok, a mennyit tudhatok. Hogy mennyi az, Szerényi ur, azt ön is tudhatja.

És nehogy, — talán önmagáról ítélve — azt higgye, hogy csak fenyegetésül írom e kijelentést, itt nyilatkozatom ki, hogy a nevemhez kötöm e nyilatkozatomnak keresztül vitelét. Én mondtam

Fényes László.

Budapest, október 14.

A magyar nyelv a konzuli akadémián. Gróf Golncowski közös külügyminiszter a magyar delegáció külügyi albizottságának ez évi május 14-én tartott ülésén tudvalevőleg kijelentette, hogy a cs.

vel. Egy darabig a magas politikáról folyt a szó, de csakhamar rátértek a moderntudományok különféle ágaira, s ezek közt végül egy kis „alsós“-ra.

Nagyban folyt a játék; már vagy tíz korona volt a „zsidó“-ban, azonkívül terezbélára is külön raktak egy-egy forintot. Czitrom osztott, föl is vette „eredeti“-re. Az oláh varga, mint első, kvartot mondott, mire a szász hagymakereskedő kontrát „rebegett“.

Czitrom nagyot fújt és miközben kocsonyaként reszketett kezében a kártya, stentori hangon vágott vissza:

— *Vannak! Kassza! Kontra!* . . .

A partnerek beadták a derekukat. Czitrom besöpörte a zsidót és a nyereséget. Eközben az oláh odanyúlt a kártyához, tán, hogy megnézzé mi fekszik. Azonban Esztegár, aki észrevétlenül kibicizelt a Czitrom háta mögött, hirtelen összekeverte a lapokat s odadobta a szásznak, hogy osszon.

Czitrom olyanformán fintorította az orrát, mint akit kellemetlen vendég háborgat. De azért csak játszott egy darabig — és szerencsésen.

Mikor vége volt a hadakozásnak, Esztegár oda sugta:

— Számi bácsi, tudja, hogy renonszot csinált?

— ? ? ?

— Igen, igen! *Vannakot* mondott; *négy fillkót*, ugy-e, de az egyik *lóra* ült. A *tölkfílkó* feküdt a talónban; láttam, azért csaptam össze a kártyát. . . No de azért nincs semmi baj;

kir. konzuli akadémián a magyar nyelv tanítását, amely eddig csak a harmadik évfolyamban kezdődött, mind az öt évfolyamra kötelezővé akarja tenni. Amint most a Magyar Távirati Iroda jelenti, a külügyminiszter már megteette erre vonatkozó intézkedéseit, úgy hogy az 1902/3. tanévtől kezdve a magyar nyelv a konzuli akadémiának mind az öt évfolyamában kötelező tantárgy.

A holnapi ülés. A kolozsvári Mátyás-ünnep lezajlása után holnap til össze ismét a Ház, hogy munkarendjébe beleilleszkedjék. Holnapra maradt a megalakítás formalitásainak egy része is még. A holnapi ülés napirendjén szerepel ugyanis a bizottságok megválasztása. Ugyancsak holnapra van kitűzve a kvótadöntésről szóló királyi kézirat megvitatása, melyre Rátkay képviselő indítványa kapcsán került a sor. Azonkívül a holnapi nap interpellációs nap is és így alaposan van, ami az ülés napirendjét kitölti. De lehet, hogy a napirendre nem is kerül rá a sor, mert a kolozsvári incidens kapcsán valószínűn lesznek s ha lesznek: izgalmas felszólalások lesznek.

KÜLFÖLD

A bur tábornokok Párisban. *Botha, Devett és Delarey* bur tábornokok tegnap délben érkeztek meg Párisba, hol a párisi burbizottság s nagy néptömeg fogadta őket. A burok gyermekeinek és özvegyeinek segélyezésére alakult bizottság elnöknője, 75.000 koronát adott át *Devetnek*, ki azt hazája nevében hálásan megköszönte. A bur tábornokok ezután az *Elysée* palotába hajtottak, hol beirták nevüket a kített ivre. Meglátogatták *Combes* miniszterelnököt és *Delcasse* külügyminisztert s a francia kamara elnökénél leadták névjegyeiket, ezután szállásukra hajtottak, hol már óriási néptömeg várta őket s a lelkes éljenzés közben, angolellenes kiáltások is voltak hallhatók. Hír szerint a bur tábornokok egy bizalmi férfira levélben fordult báró Richtofen berlini német külügyi államtitkárhoz azzal a kéréssel, hogy penditse meg újból a kihallgatás kérdését a német császár előtt, *mert a tábornokok készek minden föltételt elfogadni. A kormány visszaszította a kérést*

Páris, okt. 14.

A bur bizottság által rendezett lakomán De Wett tábornok beszédet mondott, amelyben egyebek között ezt mondta: Letettük a fegyvert, de ha függetlenségünk elveszett is, népünk nem veszett el és nem is fog elveszni soha. Mint becsületes emberek híven megtartjuk a megkötött szerződést. Nem azért jövünk ide, hogy ünnepeljünk, hanem népünk

íránt való szeretetből, hogy megmentjük a gazdasági pusztulástól. A délafrikai nép nem fog megsemmisülni, nyelvét és szokásait meg fogja tartani. Ezzel nem akarom azt mondani, hogy még egyszer fegyvert ragadjunk. A fegyver különben sem potyoghat le az égből. Önkormányzatot akarunk magunknak kivívni, azért számítunk a francia nép segítségére.

A balkán forrongás. A porta körjegyzéket intézett a nagy hatalmasságokhoz, amelyben panaszkodik, hogy a kellő határőrzés hiánya miatt a bolgár bandák betérnek Törökországba, s onnan rabolva és gyilkolva térnek vissza hazájukba.

Törökország egyre-másra küldi a csapatokat Macedoniába, sőt a szaloniki vasutvonalon már csak fentartással fogadnak el árukat, *akár csak mozgósítás idején*. A tényekkel szemben a Szaráfov-párti bizottság azt mondja, hogy a fölkelés nem komoly természetű, amiből arra lehet következtetni, hogy a mozgalom vezetése teljesen kisiklott ennek a pártnak a kezéből s átment a tegnapi fogságából megszökött *Zoncsev* tábornok kezébe.

A Dsuma melletti összecsapásról, török részről azt írják, hogy szétszórták a felkelők csapatát, míg ellenben más forrásból az a hír érkezik, hogy a macedon felkelők megverték a négyszáz főből álló török csapatot s elvettek tőlük négy ágyut.

Konstantinápoly, okt. 14.

A török csapatok Krurova mellett (monasztiri vilajet, florinai kerület) megsemmisítettek egy bolgár bandát. A bolgárok közül 10 ember elesett. Tegnap Szalonikiból s más helységekből 2300 török katona ment Dedeagácsba. Tegnapelőtt és tegnap bolgár bandák Porli és Demir Hiszár között 9 helyen elválták a táviró drótot.

Az osztrák nyelvrendeleti kérdés.

Körber miniszterelnök ma az egybehívott értekezlet tagjai előtt kifejtette a csehországi és morvaországi hatóságok nyelvi viszonyainak törvényes szabályozásánál figyelembe veendő alapelveket. Mind a két tartományra nézve a következő alapelvek voltak irányadók:

1. A német nyelv eddigi terjedelmében használandó a katonai hatóságokkal és a csendőrséggel való egész érintkezésben és azoknak szolgálatában;
2. a Csehországon, illetőleg Morvaországon kívül lévő hatóságokkal való érintkezésben;
3. a német nyelv használandó továbbá valamennyi tartományi hatóság által ugy a belső szolgálati érintkezésben, mint a hivatalos levelezésben a haderő összes ügyeiben, továbbá a központba felterjesztett jelentésekben, véleményekben és szolgál-

csak arra figyelmeztetem, hogy legyen már vége a régi nótának . . . különben . . .

Ez alatt persze azt értette Esztegár, hogy Czitrom ur hagyjon föl az ellenségeskedéssel. Ő azonban nem fogadott szót, sőt ettől kezdve még nagyobb ellenszenvet mutatott Tóni iránt. Amely körülményeket összegezve, Czitrom ur méltán tarthatott attól, hogy még a kaszinóból is kigolyózhatták. Ez ugyan nem hatott volna lehangolólag az ő kedélyére, de mit mond hozzá az asszony? . . .

Alig röppent el ez a gondolat a Czitrom ur kobakjából, máris betoppant önagysága.

— Nüh? szólalt meg a férj a fölindulástól pihegő életépárja láttára.

Önagysága lekapta 'strucztollas kalapját s nem épp a leggyöngédebb módon csapta az asztalra. Azután asztragánkabátja zsebéből elővont egy fehér lapot:

— Itt a meghívó, — sivitotta fuldokló hangon.

Most már mindent tudok. De azért mégis elmegyek a kaszinóba . . .

— Elmegyek? — tagolta a férj — „the elmédsz?“

— Igen . . . én . . . elmegyek . . .

— És én?

— Te elutazol sürgős üzleti ügyekben.

— Üzleti ügyekben? Esztet nem értek.

— Azért utazol el, hogy ne legyen fel-tűnő a távolmaradásod, te oktondi . . . te . . . tölkfílkó . . . most sem érted? . . .

— *Most már értek* — felelt Czitrom ur megadólag.

Mondanom se kell, hogy kaszinónk bálja ősi tradícióinak megfelelően, kitűnően sikerült. A párok kiválóan virradtgy járták a szebbnél-szebb talpalávalókat. Czitromné ő nagysága egy kissé nehezen találta bele magát a mulatságba. Nem is csoda, hiszen a férje távol volt . . .

De végre ő is belemeledett. Utóvégre is nem birt ellentállni Esztegár Tóni hízelgő szavainak. S azután már annyira jól találta magát lovagja társaságában, hogy észrevétlenül röpültek el tőle a percek, órák . . .

Tóni előlött való bánatában nagyon elszontyorodott, amit észrevett önagysága is, s úgy okoskodott, hogy szivtelenség volna meg nem engedni a derék embernek, a hazakísérést.

Sőt még a kapunál se váltak el. Ugy hiték, hogy a kellemesen töltött percek istentelenség volna még néhányval meg nem tudani . . .

Czitroné meghívta a lovagját *reggelire* . . . Mivel azonban ezt a körülményt Czitrom ur nem vette fel az utiprogramjába, egyszerre csak váratlanul *hazaérkezett*.

A természetes *csiki* szolgálója épp a bál estéjén lépett a szolgálatba s így nem ismerte Czitrom urat.

Elébe állt a gazdájának s tiltakozott, mondván:

— Nem lehet! . . . *Vannak!* . . .

Czitrom urnak verbe borultak a szemei. Egész mivoltában remegni kezdett.

— Micsoda! — rikoltotta, még the is fogsz enghemet maczerálni? Hodj üljenek raj-

BUTOROK

egy készpénzért, mint részletfizetésre leggye-szerűbből a legfinomabb kivitelig legjutányosabban kaphatók

Ehrentreu és Fuchs Testvéreknél.

E lapra hivatkozók tíz százalék engedményben részesülnek.

Budapest, VI., Teréz-körút 8 sz.

(Ándrássy-ut közelében).

oo Nagv képes árjegyzék ingyen. oo

lati kimutatásokban, államrendőri ügyekben való értékesítésben, jelentésekben, állami alkalmazottak minősítési kimutatásaiban; azonkívül használandó valamennyi tartományi pénztárnál és hivatalnál olyan pénztári naplók stb. vezetésében, amelyek a központi hatóságok használatára szolgálnak, ugyancsint a posta- és táviró hivatalok, valamint a központi vezetés alatt álló állami vállalatok belső szolgáltatásban és kezelésében, az összes forgalmi és üzemügyekben és az illető közegek és hivatalok kölcsönös érintkezésében.

Ettől eltekintve a csehországi tartományi hatóságoknál elvben különbséget kell tenni *egy nyelvű cseh, egy nyelvű német és két nyelvű vidékek* között. Egy nyelvűeknek tekintendők azok a bírósági kerületek, amelyekben az 1900-iki népszámlálás és ezután minden népszámlálás alkalmával a lakoságnak 20 százaléknál kisebb része a másik tartományi nyelvet használja. Minden más bírósági kerület két nyelvűnek tekintendő. E szerint igazodik a tartományi hatóságok egynyelvűsége vagy két nyelvűsége is. Több bírósági kerületre kiterjedő hatóságok két nyelvűek, ha e kerületek egyike vagy többje más nyelvű, mint a többi. Azonkívül a törvény még néhány konkrét hatóságot fog kijelölni (Prágában), amelyek a helyi viszonyokra való tekintetből két nyelvűeknek lesznek tekintendők. Hogy minél több legyen az egynyelvű hatóság, a bírósági kerületeket bizonyos időn belül akként kell átalakítani, hogy a bírósági kerületek rendszerint csak egynyelvű bírósági kerületeket foglaljanak magukban, természetesen lehetőleg a lakosság kívánságainak és a forgalmi viszonyoknak tekintetbe vételével. A törvényjavaslat többi rendelkezései az egyes nyelvterületekre vonatkozó elveket foglalnak magukban. A záróhatározatok a hivatalnokok alkalmazására vonatkoznak. A két nyelvű területeken lévő hatóságoknál kellő számmal kell alkalmazni olyan hivatalnokokat, akik mind a két tartományi nyelvet értik. Morvaországban a tartományi hatóságok elvben két nyelvűeknek tekintendők. Eszerint a szolgálaton kívüli érintkezésben a fél nyelve irányadó, a belső szolgálati érintkezésben pedig olyan ügyekben, amelyek egy nyelven intézettek el, a beadvány a szóbeli előterjesztés nyelve, egyébként pedig a viszonyoknak megfelelő nyelv használandó. A hivatalos levelezés a tartományi hatóságok között felek ügyeiben azon a nyelven történik, amelyen az ügy tárgyalatik. A hivatalnokok nyelvi képesítése a tényleges szükséglet szerint ítélendő meg.

A Slavische Correspondenz jelentése szerint *Koerber* miniszterelnök a cseh bizalmiférfiaknak a nyelvtörvény tervezetét azzal a

thad halottas thort a thoporgyán férgék ...
Hodj a haanak használjonak a the szemét akhulárenak ...
Hodj — hodj ...

No de minek meriteném ki a Czitrom ur szótárát? Elég a hozzá, hogy iszonyuan üvöltött. A szolgálólány pedig holtra ijedt, hogy bolonddal van dolga.

Végre kinyitá a szoba ajtaja s megjelent a küszöbön öngagsága, diskkrét, de igéző pongyolában.

— Mi az, mi történik itt? — kérdezte meglepődést szinlelve.

— Én csak jót akartam, instálom, — motyogta a leány szepegeve.

— Mojth megthonithlak én, the ... the ...

— üvöltött Czitrom ur, nagyokat fujva. Aztán rohant a szobába, egyenesen a *nyitott ablaknak* hogy tele tüdővel szivja magába a friss februári levegőt.

E szándékában azonban a felesége megakadályozta. Elébe állt, s aggodalmaskodó hangon kérdezte:

— Mit akarsz, Számikám?! ...

— Oszthotot okhorok, Záhli, hodj eszthet a ribanczth thösthént kerghessék el a háztul ... thösthént ... okorokh! ...

— Ugy lesz, Számikám, ugy lesz, amint parancsolod — nyugtatta meg az asszony.

Aztán egy gyors mozdulattal becsukta az ablakot.

— Mithül jó az — ellenkezett Czitrom ur. Az asszony hízgelően simult az urához, s miközben nagy kék szemében hamiskás tűz lobogott, becézgetve simogatta Czitrom ur vörhenyes szakállát, mondván:

— Csak nem fogom elnézni, hogy *meghütsd* magadat, Számikám ...

Góbbé.

kéréssel adta át, hogy tanulmányozzák a tervezetet s egyuttal azt a kívánságot fejezte ki, hogy a cseh és morvaországi nyelvviszonyok rendezése e tervezet alapján történjék. *Pacak* azt válaszolta, hogy a cseh képviselők tanulmányozni fogják a tervezetet és nemsokára megadják rá a feleletet. Ezzel a konferencia, amely csak néhány perczig tartott, véget ért. Az értekezlet után a cseh képviselők közös tanácskozásra ültek össze.

A szénválság.

Az *amerikai* szénbánya munkások közt terjed az anarchizmus s a kormány *statáriumot* akar kihirdetni s katonaságot küld a bányák védelmére. Minden kísérlet, hogy a sztrájk és a vizsálykodás megszűnjék, hajótörést szenved a széntröszt elnökének *Pierpont Morgan*-nak makacsságán, ki a hatalmas szénbánya tulajdonosokkal együtt *tönkre akarja tenni* a sztrájkra buzdító munkásszövetséget.

Franciaországban is szintén terjed a sztrájk s a munkások mindaddig szóba sem akarnak állni a munkaadókkal, míg csak azok eleve meg nem ígérnek összes követeléseik teljesítését.

Svájcban ugy látszik a köztársaság teljes rendet csinált avval az intézkedésével, hogy a sztrájkra buzdítókat elfogta s a külföldi izgatokat kitolonczoltatta az országból.

Belgiumból az a hír érkezik, hogy *Mons*-ban az ország legfontosabb bányaterületén legközelebb kitér az általános sztrájk.

Az általános világsztrájk ami széntermelési viszonyainkra is fontos befolyással van. Ugyanis a londoni szénnagykereskedők kérdést intéztek a magyarországi bánya-tulajdonosokhoz aziránt, hogy Magyarországból lehetne-e *New-Yorkba* nagyobb mennyiségű szenet szállítani. A *magyar általános köszébánya-társulat* tatai bányáiból 10,000 kocsi-rakományt ajánlott föl azonnali szállításra s ez alkalommal kitént, hogy a vasuti szállítási költség *Bánhidától Fiuméig* épen *annyiba* jön, mint a tengeren való szállítási költség *Fiuméből New-Yorkba*.

A *salgótarjáni köszébánya-társulat*hoz szintén több megkeresés jött. Ez a társulat följánlotta, hogy a *salgótarjáni* bányákból *naponta* 150 waggon rakományt, a *petrosenyi* bányákból 100 waggon rakományt és a *szászvári* bányákból *naponta* 25 waggont, vagyis összesen *naponta* 275 waggon rakományt szállít, természetesen eltekintve a társulatnak máris fönnálló kötelezettségeitől. A tárgyalások ez ügyben tovább folynak és a szerződés csak akkor fog létrejönni, ha a sztrájk Amerikában tovább tart s a helyzet még komolyabbá fog válni.

FÖVÁROS.

A IV. ker. községi felsőbb leányiskola.

A székesfőváros tanácsa az idén, augusztus hónapban, arra kérte a közoktatásügyi minisztert, hogy a IV. ker. községi felsőbb leányiskolában az egyik V. és az egyik VI. osztálynak latin-irányúvá alakítását engedje meg. A miniszter, a ma érkezett válaszában kijelenti, hogy ezt mindaddig nem engedélyezheti, amíg a tanács kötelező nyilatkozatot nem tesz arra nézve, hogy a latin-irányú két tanfolyam két felső (VII. és VIII.) osztályát is szervezi. Ami pedig azt illeti, hogy vajjon lehetséges volna-e a székesfővárosi két községi felsőbb leányiskola alsó négy osztályát polgári leányiskolává átalakítani, ugy, hogy ott a francia nyelvet is tanítsák, azok számára, akik a tovább képző tanfolyamot kívánják folytatni, — erre azt feleli a miniszter, hogy a felsőbb leányiskolák ilyen módon át nem alakíthatók, mert a polgári leányiskolává való átváltoztatás ugyan lehetséges, de az alsó négy osztály nélkül való, továbbképző tanfolyamból álló esonka felsőbb leányiskola föllátása és föntartása egyáltalában nem engedélyezhető. De különben is a felsőbb leányiskola középiskolai jelleggel bír, amely tanintézetnek felső osztályait föllálatni a négy alsó osztály nélkül épp ugy nem lehet, valamint ezt a középiskolákról szóló 1883 : XXX. t.-cz. 2 §-a a gimnáziumokra és reáliskolákra nézve megtiltja.

A *Pestmegye* közgyűlése a mai nappal véget ért. Elintézték az egyes községek számadási és költségeloirányzati ügyeit s megalakították a jövő évi sorozó-bizottságokat. Az esküdtbíróági bizalmi férfiakul ugyanazokat választották meg, akik ezt a tisztelet tavaly töltötték be.

TÁVIRATOK.

Az amerikai lázadás.

New-York, okt. 13.

Willemstadból jelenti egy távirat: Ma reggel La Victoria közelében ütközet volt *Castro* csapatai és a felkelők között. Az utóbbiak vezetői *Matos*, *Mendoza* és *Peraloza* voltak. A kormány serege 4100 emberből állott 15 ágyúval, míg a felkelőknek körülbelül 6000 emberük és 22 ágyújuk volt. Az ágyuk dörgését Valenciában is hallották, *Gomez* alelnök ma reggel különvonattal 800 emberrel és temérdek lövészerrel Carracasból segítségére ment *Castrónak*.

Előfizetési felhívás.

Ama t. előfizetőinket, kiknek előfizetése október 15-én lejár, felkérjük, sziveskedjenek azt mielőbb megújítani, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjen.

NAPIHIREK.

Ruttkayné Kossuth Lujza halála.

--- A *Magyarság* tudósítójától. ---

Kossuth Lajos nővérének halála ugy a fővárosban, mint az egész országban osztatlan részvételt keltett. Ma már számos magánépületen is kitétték a gyászlobogót.

A Múzeum-körut 23. szám alatt levő gyászszobában az éjjel kezdték meg a ravatal felállítását. A ház első emeleti erkélyét gyászleppellel vonták be s onnan két hatalmas gyászlobogó leng. Ugyancsak illyet tűztek ki a második emeletre is. A lépcsőházat s az ott levő gázkandelabereket szintén gyászleppel borítja, ugy az elhunyt lakását is, az első emeleten levő összes helyiségekkel egyetemben, amelyeket ez alkalomra kiürítettek s pamlagokkal láttak el. A ravatal felállításával az *Entreprise* emberei délelőtt készültek el. A halott az előszobából nyíló teremben nyugszik lépcsőzetes ravatalon, okszidált antik szarkofágban, amelyet több sor égő viaszgyertya meg kandeláber vesz körül. A ravatal délszaki növények díszítik s ilyenek vannak a koporsó fejénél is, fölötte díszes menyeczettel. Az elhunyt matróna viaszfehér arcán a szenvedés nyomai nem látszanak, fekete selyem ruhában, fején a megszokott fekete csipkefőkötővel nyugszik s imára kulcsolt kezeiben feszületet tart. A koporsó alsó részét remekművű vadgalambszinű szemfedő takarja. A halottasházban igen sokan fordultak meg már eddig is, akiket *Kossuth Ferencz*, *Brázay Kálmán* és dr. *Ambrozovics* Lajos min, titkárok fogadtak. Az első koszorut egy ismeretlen honleány küldötte a koporsóra, amely már eddig tele van hintve friss virágokkal.

Ruttkayné Kossuth sirja mellé temetik *Matiuska* Alajos polgármester ügyes terve szerint, ugy, hogy a matróna, mint életében is, ugy halálában is bátyja mellett alhatja örök álmát. A Kossuth sirját körülvevő vasrácsoszatot ugyanis a bejárójától szemben áttörök s itt ássák meg a deszkákkal kitámasztandó sirt, amelyet majd ugyanoly ráccsal vesznek körül, mint Kossuth Lajosét.

Kossuth Lujza koporsójára a főváros hatalmas koszorut rendelt meg, széles nehéz selyemszalagokkal, melyek a főváros színeit viselik, *Kossuth Ferencz*hez igen sok részvétirat érkezett. A kolozsvári függetlenségi párt táviratilag fejezte ki részvétét, a ceglédi függetlenségi párt részvétét *Bába-Molnár Samu*, volt polgármester, elnök személyesen tolmácsolta. A képviselőház tagjai igen számosan fejezték ki részvétüket.

A temetésen sok társaskör vesz részt zászlók alatt s valószínűleg ott lesznek a honvédmenedékház lakói is.

Kossuth Lajos Tivadar nevében *Kossuth Ferencz* rendelt díszes koszorut a ravatalra.

— *Időjárás.* A magas levegőnyomás keletre vonult és magva Románia felett van. Északnyugati Európát pedig depresszió borítja. Európa időjárása tulajdonképpen száraz és nyugaton enyhe, keleten pedig hűvös. Nálunk csak délkeleten volt kevés eső és a hőmérséklet általánosan súlyedt. Az éjjeli hőfok *Akna-Szlatinán* minus 1 fok celsius volt. Jólát: Enyhe idő várható az ország nyugati és északi részében elvélve esővel. Hőmérsék: 12.0.

— Személyi hírek. A király az eddigi megállapodások szerint e hónap végén Budapestre érkezik, ahonnan Gödöllőre a vadászatokra utazik. — *Klotild* főhercegnő vasárnap este rövid tartózkodásra Budapestre érkezett. A főherceggasszony hét-főn több órát töltött József Ágost főherceggel, aki Kolozsvárról jövet délutánig a fővárosban időzött. Délután a főherceg tovább utazott Kistapolcsányba.

— *Lónyay* Elemér gróf, mint Meránból táviratozók, feleségével odaérkezett. A grófi pár *Bodrog* gróf és grófné néven a legszigorubb inkognitóban szándékoznak hosszabb időt Meránban tölteni. — A pápa gróf *Szécheny*, a vatikáni osztrák-magyar nagykövetet, kihallgatáson fogadta. — Dr. *Mally* János esztergomi prokátus, mint értesülünk, nagy beteg. Az agg főpap állapota igen súlyos.

— *József főherceg betegsége.* *József* főherceg betegségéről tegnap kedvezőtlen hírek terjedtek el az osztrák fővárosban. Tudósítónk jelentése szerint a hírek tulzoltak, mert bár a főherceg a sasvári hadgyakorlaton meghűlt és azóta tüdőhurutban szenved, állapota azonban állandóan javul, de még hosszabb ideig kénytelen lesz szobában maradni. *Klotild* főhercegnő tegnap este óta nincs is már Alesuthon, rövid tartózkodásra Budapestre időzik, ahol a mai nap folyamán több órát töltött *József Ágost* főherceggel.

— *A Mátyás-ünnepségek.* A kolozsvári igazságügyi palota felavatása után, a kis és közép kereskedők zászlóavatása fejezte be a Mátyás-ünnepet, melyen a zászlóanyai tisztet *Hegedűs* Sándorné töltötte be, akit ép úgy mint *Hegedűs* Sándort is, megjelenésekor nagy ovációkkal fogadtak. Az ünnepélyen több kereskedelmi és iparkamara is képviselve volt, jelen voltak a katonai és polgári előkelőségek és az egyházak képviselői. *Havas* Lázár elnöki megnyitóját *Kreutzer* Lipót kereskedelmi akadémiai tanár beszédet mondott, majd pedig *Tompa Kálmán* alkalmi költeményt szavalt, mire a szögek beverése következett. A zászlóanya Istenért, a királyért és hazáért jelszóval verte be az első szöveget a zászló rudjába. *József* főherceg nevében az elnökség tette be a zászlót. Ezután az egyházak a testületek és a katonaság képviselői is egy-egy szöveget vertek a zászló rudjába. Este fényes bál volt.

Plósz Sándor és *Wlassics* Gyula miniszterek a délutáni gyorsvonattal Budapestre utaztak.

— *Családi dráma a hajón.* A Dunára boruló éjszaka csendjét két fegyverlövés zaja verte fel tegnap. A közraktárak előtt, a szabad Dunán horgonyzó uszályhajón egy kormányos lelőtte a feleségét, azután önmagát lőtte agyon. *Schnebel* Adám a dráma hőse. A magyar folyam és tengerhajózási társaság alkalmazottja, aki a 426. számú uszályhajónak volt a kormányosa. A 35 éves ember 1896. április 15-ike óta állott a társaság szolgálatában és főlegbvalói szorgalmas, törekvő embernek ismerték. A 426-os számú uszályhajóval e hónap 9-én érkezett meg *Zsabylyról* és a IV. számú közraktár előtt vetett horgonyt. A hajón volt a felesége, *Mergl* Eva is, akivel példás családi életet élt. *Schnebel* tegnap este elment a hajóról és éjfél 12 órakor tért vissza. Nyomban felkereste a feleségét, akivel egy ideig elbeszélgetett. Azután váratlanul előrántott a zsebéből egy 9 milliméteres revolvért és a mit sem sejtő asszonyra lőtt. A golyó nyakszirten találta a fiatal asszonyt és összerokkadt. *Schnebel* ezután magára fogta a fegyvert és a halántékába röpített egy golyót. Azonnal meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. A veszedelmesen sebesült asszonyt a mentők a Rókus-kórházba vitték. A rendőrség még az éjszaka kihallgatta *Schnebel* németét, aki azt mondja, hogy férjének nagy adósságai voltak. Valószínű, hogy emiatt lett öngyilkossá.

— *Fellázadt falu.* *Herencsvölgyön* Zólyom-megyében, a lakosság már régen rossz néven vette az ottani csendőrség kíméletlen erőszakos viselkedését. Ma azon meglepő tudósítás érkezik onnan, hogy az egész falu fellázadt a csendőrség ellen s a laktanya ellen valóságos ostromot intézett a felbőszített néptömeg. A csendőrség a legközelebbi állomásra segélyért táviratozott, melynek folytán a megérkezett nagyszámú csendőrcsapat kiszabadította a veszedelmes ostromállapotból.

— *Szerencsétlenül járt léghajósok.* A tegnapi Párizsban szerencsétlenül járt *Bradsky* és *Morin* kapitány léghajósokról újabb az a hír érkezett, hogy a Seine et Marne megye prefektusa azt táviratozta a párizsi rendőröknek, hogy *Bradsky* léghajója Ozoir la Serrie mellett, Párizstól 28 kilométernyire szétlépett burokkal leesett.

— *A gellérthegyi sziklaomlás ügyében* a főkapitányság a következőket jelenti: „A gellérthegyi sziklaomlásról tulzolt híreket közöl egy-két lap. A valóság az, hogy e hó 12-én egy körülbelül 8 kilós ködarab zuhant le az utra, mely eset az I. ker. kapitányságnak bejelentetvén a szükséges biztonsági intézkedések onnan nyomban megtétettek. A belügyminisztérium részéről a helyszínére egyáltalán senki sem küldetett ki, mert arra ok sem volt.

— *Nyilatkozat a Szerényi affaireben.* Felkérem a tek. Szerkesztőséget, hogy a következő nyilatkozatomat közölni sziveskedjék:

Tegnap végig hallgattam Szerényi rágalmazási ügyében a tárgyalást. Védekezése során a tanácsos ur azt is felhozta, hogy ő „Engel és hozzátartozóim részéről is megvesztegetési kísérleteknek volt kitéve.“ A tanácsos ur eme kijelentése szintén rágalom és addig is, míg eme rágalom megtorlásáért én és „hozzám tartozói“ a bírósághoz fordulnánk, ezt a rágalmat egyenesen visszautasítom.

Budapesten, 1902. okt. 14.

Engel Kálmán,
mérnök.

— *Jubiláló táborszernagy.* Gróf *Welsersheimb* táborszernagy, osztrák honvédelmi miniszter ez évben töltötte be katonai szolgálatának 50-ik évét. A király a jubilánshoz 50 évi hű katonai, s ebben 22 évi honvédelmi miniszteri működésének elismeréséül, igen meleghangú kéziratot intézett a jubilánshoz, mely a hivatalos lap mai számában jelent meg. A legfelsőbb királyi kézirat így szól:

Kedves gróf *Welsersheimb* táborszernagy!

Az a nap, a melyen Ön ötvenedik katonaiszolgálati évét betölti, öröndetes alkalmul szolgál Nekem arra, hogy Önt üdvözöljem és különös kötelességűséggel és odaadással teljesített szolgálatairól megemlékezzem.

Különös meglepéddel emlékezem meg az Ön szokatlanul hosszú, 22 évet meghaladó honvédelmi miniszteri működéséről, valamint Landwehremnek az ezen időközre eső kifejlődéséről.

Amennyiben Ön, az Ön célzatához képest, Landwehrem katonai értékét fokozni igyekezett, ez az Ön belátásteljes ismereteinek köszöni a jelenkoron tulra is kiható vívmányait.

Jóakaratom jeléül Önnek Lipót-rendem nagykeresztjéhez a gyémántokat adományozom.

Kelt Bécsben, 1902. év október hó 9-én.

Ferencz József, s. k.

— *Az algyői vashidtelőse.* Az algyői vashidat ma délelőtt óriási közönség jelenlétében eltolták. Az 540 tonnás és 104 méter hosszú hidat reggel 6 órakor aczélcocsokra helyezték s délre 25 méterrel eltolták az új hid részébe, hol hydrantikus sajtókkal behelyezték. Ezáltal 200,000 koronát megtakarítottak. A vashid összes költsége három millió korona; az összes vasművek 1050 tonna súlyúak és az államasut gépgyár készítményei. A munka pompásan sikerült. Délután lesz a terhelési próba, négy órakor pedig az első személyvonat indul a hidon át Vársárhely felé.

— *Házasságok.* Báji *Patay* József okt. 15-én tartja esküvőjét Udván szirmai és szirmabessenyői *Szirmay* Annával, szirmai és szirmabessenyői *Szirmay* Pál és néhai neje, aszói és podmanini *Podmaniczky* Jerne bárónő leányával.

Sepsi-szentgyörgyi és uronyi *Kispál* László f. hó 18-án tartja Dicső-Szent-Mártonban esküvőjét, özv. csapói *Réz* Mihályné leányával *Margittal*.

— *A letartóztatott izgató.* Tegnapi számunkban már rövides hírt adtunk *Stroff* Herman, a *Kronstädter Zeitung* szerkesztőjének elfogatásáról. *Stroff* a szász izgatók vezére és Badenből, ahonnan királyi sértésért kiutasították, került Magyarországra. A letartóztatott ember, aki nem magyar állampolgár, a legféltelenebb módon izgatott lapjában, *Maros-Vásárhelyről* tegnap gróf *Lázár* Miklós ügyész és *Köllő* Ignác vizsgálóbíró Brassóba érkeztek, a *Kronstädter Zeitung* szerkesztőségében házkutatást tartottak és ennek végeztével elegendő törvényes alapot találtak arra, hogy *Stroff*-ot azonnal letartóztassák. Házkutatás volt a Gazette Transylvania szerkesztőségében is, amely lap szerkesztője, *Pap Traján* ellen vizsgálatot indítottak. Az ügyészségnek az izgatók ellen való ez az eljárása általános megelégedést keltett és nagyon megdöbbentette azokat az embereket, akik az izgatók szavára hallgatva, gyűlöletet szítanak a magyarság ellen.

— *Egy szini növendék öngyilkossági kísérlete.* Tegnap este a Margit-rakparton levő rendőrszem észrevette, hogy egy csinos, uriasan öltözött fiatal leány izgatottan jár-kel a Duna partján. Lassan, észrevétlenül közeledett a leányhoz, aki éppen mikor a rendőr mögéje ért, leugrott a partról. A leány azonban nem esett a vízbe, hanem egy kiálló cölölpben fönnakadt, s a rendőr hamarosan kimentette kényelmetlen helyzetéből. Az előhívott mentők után a csak kevésé sérült leányt *Andrássy*-ut 32. számú lakására vitték, hol előadta, hogy neve *Lukácsovic* Antónia, 17 éves szini növendék s azért akart öngyilkossá lenni, mert szerelmében csalódott. Az öngyilkos jelölt a Hegyi Aranka színésziskolájának egyik legtehetségesebb növendéke volt. Mikor Hegyi Aranka felozlatta iskoláját, L. A. vidéki gazdag rokonaihoz ment. Két hónappal ezelőtt visszatért a fővárosba, s menyasszony lett. Ekkor a tizenhét éves leány dilemma elé került: vagy férjhez megy, vagy színésznő lesz. Völegénye ugyanis nem akarta a színészpályára engedni, a leány lelki tusájának úgy akart véget vetni, hogy a halált kereste. De sötét szándéka nem sikerült; sérülése nem életveszedelmes.

— *Alispán és képviselő.* Temesvármegye tisztkara nevében *Kabdebó* Gergely alispán a következő nyílt levelet intézte *Gorove* László dr. országgyűlési képviselőhöz:

„Ön a *Lendl* Adolf által „Utazás a kerületemben“ cím alatt közzétett röpirathoz bevezetésképen irt levélben minket, Temesvármegye tisztkarát, elburkoltan bár, de mégis határozottan azzal vádol, hogy klikk-érdekeket szolgálunk, népnyzók és jelentelenek vagyunk. Az Ön működése eddigelő Temesvármegyében kizárólag abból állott, hogy kerületében pénzzel, tehát az erkölcsök megmetyelzésével, saját nevének érczsengésü visszhangot szerzett; de ezzel egyttal elvesztette a jogosultságot arra, hogy e megyében az erkölcsbíró szerepét játssza. Említett levelében Ön még ennél is tovább megy s minősíthetetlen eljárását azzal tetözi be, hogy ellenünk, a kik itt e nemzetiségek lakta vidéken a magyar államhatalom képviselői vagyunk, a gyanúsítás és a rágalom fegyvereihez nyúl. Becstületünknek és közéleti működésünknek eme vakmerő és teljesen indokolatlan megtámadásán felháborodva, vádjait sértett önértetünk egész erejével visszautasítjuk és megvagyunk győződve, hogy azokat nemcsak megyénk közönsége, de a viszonyokat ismerő minden jó érzésű hazafi rágalomnak bélyegzi és megvetéssel sújtja.

Temesvárott, 1902. október hó 13-án.

Temesvármegye tisztkara nevében és megbízásából:

Kabdebó Gergely alispán.

Ezen nyílt levél *Lendl* Adolf nem rég megjelent „Utazás kerületemben“ című röpirat következménye, melyben úgy *Lendl*, mint *Gorove*, kemény szinekkel ecsetelték Temesvármegye közigazgatási hibáit.

— *Elítelt hírlapíró.* A Szegedi Napló két évvel ezelőtt azt irta *Korossy* Emil szabadkai református lelkészről, hogy Királyhalmán, ahol nagy szőlőtelepe van, műborokat készít. A lelkészt a közigazgatási hatóság felmentette a vád alól, mire ő rágalmazás miatt feljelentést tett *Gallovich* Jenő hírlapíró ellen, aki a cikkért a felelősséget elvállalta. Tegnap tárgyalta a szegedi büntető járásbírósa a hírlapíró ügyét és *Gallovich*ot rágalmazás miatt 60 korona fő és 20 korona mellékbüntetésre ítélte. A lelkész maga kérte, hogy a panaszlottat enyhén büntessék meg. *Gallovich* fellebbezett.

— *Gyilkosság egy korona miatt.* *Kuczula* János szepes-ófalvi cigány, társával *Gallik* István kőborcigánnyal, közösen egy koronát kerestett, melyen nem tudtak megosztzkodni. Szót szó követte, összeveszttek s a dulakodás közben *Kuczula* összeszurkálta társát s egy utszéli árokba dobtá, hol azt súlyos sebekből borítva, másnap holtan találták meg. A tettest elfogták s átadták a löcsei ügyészségnek.

— *Ruprecht bajor herceg Bécsben.* *Ruprecht* bajor herceg ma reggel Bécsbe érkezett. Megérkezésekor a diszszolgálat és a bajor ügyvivő fogadta. A herceg a burgba hajtattott, ahol kihallgatásra megy a királyhoz, hogy köszönetet mondjon ezredtulajdonossá való kinevezéséért.

— Merényletek Oroszországban. *Wahl* tábornok a viñai kerület kormányzója ellen ismét merényletet akartak elkövetni. Ugyanis a kormányzót a napokban kinevezte a csár, a csendőrség főparancsnokává s távozása előtt maga köré gyűjtötte hivatalnokait, hogy elbucsuazzék tőlük. Mikor valamennyien együtt voltak a tábornok hivatalos szobájában, jelentették a kormányzónak, hogy egy elegáns öltözött fiatal hölgy beszélni kíván vele. A hölgyet bevezették, mikor azonban a tábornok felé közeledett, a keblébe nyúlt, mintha tört akarna onnan kirántani. A jelenlevő hivatalnokok erre lefogták a hölgyet s megmozgatásánál tényleg egy élesre fent tört találtak nála. Személyazonosságát még nem sikerült megállapítani. Varsóból jelentik, hogy tegnapelőtt reggel a Zodz-utczában *Rosenberg* és *Hornovszky* rendőrtűzgyököket meggyilkolva találták. A két titkos rendőr arra a feladatra vállalkozott, hogy kikutatja a parasztlázadások főrendezőit. Tervük azonban a titkos forradalmi bizottságnak tudomására jutott, amely kimondta rájuk a halálos ítéletet. Az ítéletet pedig elég gyorsan és pontosan végre is hajtatta rajtuk.

— Magyarfaló főhadnagy. Nap-nap után felháborító esetek történnek a közös hadseregben, melyek arról adnak hírt, hogy ott a magyar fiukkal kiméretlenül bánnak el, érzelmeikből gonyt üznek és mindenáron a sárga-fekete szemlémet akarják keresztül erőszakolni a hadseregben. A szegény magyar fiuknak pedig tűrniök kell, mert nehéz helyzetüket feljelentésekkel súlyosabbá nem akarják tenni. Szóval katonáknál főszempont az egység, ennek alája kell vetni mindent, még ha az hazája megtagadásával járna is. Kassai tudósítónk arról értesít bennünket, hogy az ott székelő 6-ik hadtest tüzér-ezredének egyik főhadnagya nap-nap után vérlázító dolgokat művel a tüzérezred önkéntesi iskolájában. A főhadnagy unos-untalan gyalazza a magyarokat, elnevezi azzsiai hordának, buta magyaroknak, sértegeti a vallásukat, minduntalan és a legnagyobb dühvel emlegeti, hogy gyűlöli és megveti a magyart, hogy Magyarországot azzsiai, és mindezt 45 magyar fiúnak naponként haptákban kell végighallgatni a velők szolgáló horvát és osztrák fiuk nagy gyönyörűségére. A hadtestparancsnokság hír szerint szigorú vizsgálatot indított e botrányos ügyben.

— Egy székelő feltaláló. Sok ember belebontult már annak a kérdésnek tanulmányozásába, hogy miként és hogy lehetne az örök mozgó gépet feltalálni. A *Szekelyudvarhely* című lap, most azt a meglepő hírt hozza hogy: *Szabó* Mózes homoródszentpáli tanító egy gépezetet talált föl, amely varrógéptől elkezdve malmot, cséplőt, fűrészt, vasuti vonatot, hajót, minden állati és emberi segítség nélkül, a föld vonzóerejének felhasználásával hajt, viszszakapván munkaközben az elveszett erőt. Ez a gép tűz, víz, villamosság, benzin, szóval minden költség nélkül végtelen ideig ingyen munkát végez — megfelelő szerkezettel. Üzembe hozatalával milliókat lehet majd megtakarítani emberi erőben és tüzelőanyagban. Hír szerint a vármegye iparfejlesztő bizottsága hathatósan támogatja a feltalálót és pénzügyi segítséget szavazott meg a találmány szabadalmazására.

— Halálozások. *Liteczky* János, ki az 1848-iki szabadságharcot, a híres Cornides-féle Guerilla honvédszázalóban harcolta végig, Szepesváralján 82 éves korában elhunyt.

Terpesti Markovics Vincze 1848—49-iki honvédszázados tegnap este 87 éves korában meghalt Budapesten.

Seefried báró kamarás, egy Münchenből jött értesítés szerint hosszas betegség után elhalálozott. Az elhunyt *Seefried* báró főhadnagynak, a király unokája férjének, atyja volt.

Adler Mór akadémiai festő, tegnap délelőtt 76 éves korában meghalt.

Csontos Jánosné, szül. György Erzsébet, Csonotosi János tankerületi kir. főigazgatósági tollnok, s az Akadémia levelező tagjának felesége hatvanégy éves korában elhalt.

— Az idegen diákok. A még itt maradt négy francia és két olasz diák tegnap este a Vigszínház előadását nézte végig, ahol Faludy igazgató vendégei voltak. Ma reggel ezek a diákok is elutaztak Budapestre Fiuméba.

— Csuz és köszvény ellen elismert legkittünőbb szer a Zoltán-féle kenőcs. Ara 2 korona. Zoltán Béla gyógyszerárban Budapest, V., Sétatér-utca és Szabadság-tér.

— Felhívjuk olvasóink figyelmét Herczeg és Horvát Budapest, Kerepesi-ut 52. szám alatt, az „Adria” szállóval szemben létező nőidivat-áruházára.

x Egészség — gazdagság! Ezt pedig csak a dupla villany-delejes kereszt R. B. 86977. sz. készülék által érhetjük el, melyről a következő bizonyítvány tanuskodik: T. Müller ur Budapest, Vadász-utca 42/R. Isten után hálával tartozom Ön iránt, tehát vegye szíves üdvözetemet. Tudomására adom, hogy az időtől fogva, mióta a keresztet elküldte, nóm minden nap jobban érzem magam és háromheti használat után manapság teljesen jobban van, egészséges, ezért ajánlom minden felebarátomnak a dupla villany-delejes keresztet R. B. 86977. Vegye ismételt üdvözetemet és köszönetemet. Nagy Ferencz ács-mester Jász-Árokszálláson.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Az idej filharmoniai hangversenyek.

A magyar Filharmonia Társaság ez évben lép fennállásának ötvenedik évébe. A szervezőnek, *Erkel* Ferencznek, fáradhatlan munkássága nagy eredményeket hozott létre. A magyar közönséget elsősorban a Filharmoniai Társaság szoktatta be a hangversenytermekbe s ezáltal hazánk kultúrtörténetének egyik fontos elhanyagolt ágát fejlesztette ki, növelte meg. A társaság az évfordulóra való tekintettel a közölt műsort sokban megváltoztatta.

Először is egy nagy ünnepi hangversenyt rendez május havában a tiz béreltes hangversenyen kívül. Tavaly csak nyolcz estélyt tartott a társaság, ez idén azonban kettővel megtoldotta a hangversenyek számát az előadandó érdekes új művekre való tekintettel. Az ünnepi hangversenyt az *Országszobrászok zenei ünnepély* keretében tartják meg, amely három napra terjed. A részletes műsoron most dolgozik *Méry* Béla hangversenyrendező s *Kerner* István karmester. Nagyszabású szép ünnep lesz ez. Nagyon sok jeles külföldi művész vesz benne részt. Közreműködésükkel s megjelenésükkel fogják növelni a jubileumot, amelynek mindhárom estélyén lesz hangverseny a szokásos üdvözlések, beszédek s ünneplésekkel tarkítva. Mindazok a híres dirigensek eljönnek ez alkalomra hozzánk, akik a társaság hangversenyein közreműködtek: *Richter* János, *Colonne*, *Mahler* Gusztáv . . . stb. Sőt *Richter* János maga fogja vezényelni az ünnepség utolsó estélyén a *Beethoven* csodaszép IX. Szimfóniáját. Ezt a nagy műtárgyat régen ígértek nekünk, végre megfelelő formában teljesül. A külföldi hírneves zeneszerzők s előadóművészek is vendégeink lesznek.

Október 22-én *Liszt-estély* kezdik meg a filharmonikusok a hivatalos hangverseny-szezon. A *Liszt* Ferencz születésének 92-ik évfordulójára esik ez a hangverseny s ezért kizárólag csak a nagy mester szerzeményei szerepelnek a műsoron. A *Les Preludes* szimfóniai költeményt már többször játszották filharmonikusaink. Most négy éve is sokat tapsolt a közönség ennek a szép, tetszetős alkotásnak. A Liszt-estély műsorának második száma a *Liszt* Ferencz 2-ik, a-dur zongoraversenye lesz, amelyet *Szendy* Árpád tanár fog előadni. Óriási nehézségű klasszikus mű ez, amelyet *Liszt* maga is játszott nálunk. A harmadik pont lesz a legérdekesebb a: *Faust szimfónia*. 1888. február 29-én, az ötödik hangversenyen, mutatták ezt be először a filharmonikusok az *Erkel* Sándor vezénylete alatt. A *Liszt* Ferencz szimfóniai költeményei között ez a legzseniálisabb, legeredetibb, legmesteribben kidolgozott s hangszerelt alkotás. Három részből áll: *Faust*, *Gretchen* és *Mephistopheles* az egyes tételeknek a címe. Méltó pendantja ez a mű a *Goethe* nagy költői alkotásának, melynek minden szavához, kifejezéséhez, eszme s érzelmeihez oly hűven és megragadólag alkalmazkodik a zene, mintha csak hangokkal olvasnók a költeményt. Alapmotívumokon épült fel az egész, olyanképpen, mint a tavaly előadott *Also sprach Zarathustra*, csak hogy míg a *Strauss* Richard műve kiindulási pontjától kezdve lehetetlen, addig a *Liszt* szimfóniája mintalkotás. Érdekes azonban, hogy annyira különös, idegenes, zseniális ez a *Faust-szimfónia*, hogy az első előadáson nem nagyon tetszett, sőt éppen úgy, mint tavaly a *Strauss* művének előadásánál, a közönség fele elhagyta a termet. No de akkor sem az *Erkel* Sándor hibája volt ez, hanem a közönség nem értette meg a művet. Azóta közönségünk már jó hírből is ismeri ezt a nagy alkotást s az *Erkel* Sándor kedvenc tanítványa *Kerner* István, hiszszük, méltóképpen is fogja bemutatni.

A Filharmoniai Társaság hangversenyeinek részletes műsorát már közöltük. Miután még nincs kész az új tervezet, nem tudjuk a régit kijavítani, annyit azonban jelzünk, hogy még két eredeti magyar ujdonság is belekerült a műsorba, s ezek közül az egyik *Buttykay* Ákosnak egy *Szimfóniája*.

* Vendégszereplés az Operában. A *Hugonot*-társulat csütörtöki előadásán a *Maleczky*-művészpár lényeg, *Maleczky* Bianka lép föl vendégként a királynő szerepében, a fiatal énekesnő a *Passy* *Cornet* asszony növendéke volt az akadémian.

* Legközelebbi ujdonságok A Nemzeti Színház a *Martos* *Ferencz* *Simonyi* *obester* című történeti vígjátékát fogja most legközelebb bemutatni.

A darab napoleoni időkben játszik. Főszerepeit *Marius* *Emilia* és *Császár* *Imre* kreálják.

A Vigszínház a *Guthi* *Soma* és *Rákosi* *Viktor* *A brezováci hős* című bohózatát elfogadta előadásra, s november havában valószínűleg be is mutatja.

A Népszínház legközelebbi ujdonsága a *Pau* *Terrier* *Az anyós* című énekes bohózata lesz. A címszerepben *Láng* *Etel*, a színház új komikája lép fel. Ugyanebben az ujdonságban mutatkozik be a Népszínház közönségének *Ledöföszky* *Gizella* is.

* Színházak műsora kedden, október 14-én: Nemzeti színház: „A föld.” Operaház: „Faust.” Vigszínház: „Csókon szerzett vőlegény.” Népszínház: „Casanova.” Magyar színház: „Sötét kamra.” Uránia: „Angol élet.”

Szerdán, október 15-én: Nemzeti színház: „A nők barátja.” Operaház: nincs előadás. Vigszínház: „Csókon szerzett vőlegény.” Népszínház: „Casanova.” Magyar színház: „Sötét kamra.” Uránia: „Angol élet.”

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

§ A revolverek ellen. *Fényes* *László*, lapunk szerkesztője, néhány év előtt, még az akkori *Reggeli Ujság*-ban több cikksorozatban leplezte le a revolverűjságokat, „szerkesztőiket” s kiadótulajdonosaikat. A többiek közt a „Kritikai Lapok” és az „Expresse” című könyvomatot viselt dolgairól is írt, s e cikk miatt sajtóper indított ellene az egyik megnevezett személy. A kir. törvényszék annak idején *Zsitvay* *Leó* elnöklete alatt *Fényest* felmentette, mert az általa írtakat beigazolvta látta. Az érdekelt fél felebbezése folytán ma foglalkozott ezzel az ügygel a kir. ítélő tábla *Frenreisz* *István* kuriai bíró elnöklete alatt. Előadó *Zubovics* *Román* táblai bíró volt. A magánpanaszost dr. *Báttaszéki* *Lajos* képviselte, *Fényes* személyesen védekezett. Hi: vatalból közdődő dr. *Mihajlovics* *Béla* volt. A kir. tábla az elsőbíró ítéletét helyben hagyva, *Fényest* a rágalmazás vétsége alól felmentette, kimondván, hogy a cikkben foglaltak bizonyítva lettek. A magánpanaszos, — akinek a nevéért azért nem írjuk ki, mert az évekkkel előbb történt eset óta semmi terhelőt reá nem tudunk, — semmisségi panaszt jelentett be.

§ A bukott leány gyilkosa. A tegnapi tárgyalás csak késő éjjel ért véget a szakértők meghallgatásával. Az utolsó szakértő dr. *Szigeti* *Gusztáv* volt, aki hosszasan felelt a törvényszéki orvosok fejtegetéseire.

Tegnap este befejezték a bizonyítást *Gelber* *Baruch* bűnpörében. A mai folytatálagos tárgyalás a tegnapiánál még nagyobb érdeklődés mellett indult meg. Mikor a bíróság és az esküdtek elfoglalták helyeiket, majd mikor a két börtönőr bevezette a vádlottat, színültig tele volt már a nagy esküdtszéki terem. A folyosón is százával tolongtak azok, akik bejutni nem tudtak.

Zsitvay *Leó* elnök közölte a tárgyalás megnyitásával, hogy már tegnap este tanácskoztak az esküdtek elé terjesztendő kérdések felett. Ma reggel a bíróság ismét a kérdések megállapításán tanácskozott s ezért történi, hogy a nyilvános tárgyalást csak 11 óra körül nyitja meg. A négy csoportba osztott, mintegy 25 kérdés szövegét olvasta fel erre dr. *Doleschall* *Alfréd* szavazóbíró. Az első csoport a *Müller* *Teréz* megölését, a második *Müller* *Teréz* kirablását, a harmadik az *Adler*-féle lopást, a negyedik csoport a *Schlesinger*-féle lopást tárgyalja. Az öles tekintetében kérdések vannak, amelyek a főséte, gyilkosságnak, szándékos emberölésnek, sőt esetleg erős felindulásban elkövetett emberölésnek kívánának minősíteni.

Az 1. főkérdés így hangzik: Bűnös-e *Gelber* *Baruch* abban, hogy 1901. december 20-án éjjel, előre megfontolt szándék után, *Müller* *Teréz* a *Dob-utca* 71. számú lakásán egy vagy több késvágással megölte?

A 2. kérdésnek, mely arra az esetre szól, ha az esküdtek nem látnák megállapíthatónak a gyilkosság büntetettét, ez a szövege:

— Bűnös-e *Gelber* *Baruch* abban, hogy *Müller* *Teréz* 1901. december 20-án stb. . . . megölte, ölési szándékkal ugyan, de nem előző történt megfontolás után?

Mivel a kérdésekhez úgy dr. *Sélley* *Ügyész*, mint dr. *Fried* *Vilmos* védő ismételtlen hozzászólt, sok idő telt el. Délfelé járt az idő, mikor megkezdődtek a perbeszédok.

Ítélethozatalra csak a késő esti órákban kerül a sor.

§ A szalkai mandátum. A kir. kuria II. választási tanácsa ma másodikban foglalkozott a szalkai mandátummal, amelynek jelenlegi tulajdonosa most másodsor *Jakabffy István*. Az általános választás alkalmával két szabadlevélű párti jelölt állott egymással szemben: *Jakabffy István* és *Konkoly-Thege Sándor*. A kerület képviselője csekély többséggel *Jakabffy István* lett. A kisebbségben maradt *Konkoly-párt* a választást kérvénnyel támadta meg, a kuria el is rendelte a vizsgálatot, amde a második tárgyalást megelőzőleg *Jakabffy* mandátumáról lemondott. A második választáson, mely ez év július 28-án folyt le, megint a régi két jelölt állott egymással szemközt. A győzelem ismét *Jakabffy* lett, aki 47 szavazattal győzte le ellenfelét. *Konkoly-Thege Sándor* a második vereségbe sem nyugodott bele, s párthívei újabb kérvénnyel támadták meg a választást. Ennek a kérvénynek ma volt a tárgyalása a kir. kuria II. választási tanácsában, *Vavrik Béla* elnöke alatt. A kérvényezők meghatalmazottja: *Konkoly-Thege József*, a megtámadott képviselő védője *Darvai Fülöp dr.*, a választást *Kádár Kálmán* védi.

Mindjárt a tárgyalás elején *Darvai Fülöp dr.* ellenkérvényt nyújtott be, melyet a kuria nyomban megvizsgált, s alakilag kifogástalannak talált.

Konkoly-Thege József, a kérvényezők meghatalmazottja az ellenkérvény nagy terjedelmére való tekintettel a tárgyalásnak holnapra való halasztását kéri. A kuria e kérelemnek helyt adott. A tárgyalást holnap délelőtt 10 órakor folytatják.

§ Az „Országos ház- és földhitel-iroda”. *Menczer* Henrik foglalkozás nélküli hivatalnok a múlt évben, „Országos ház- és földhitel-iroda” czímmel intézetet alapított. Hirdetéseket tett közzé a lapokban, hogy az intézetben olcsó kölcsönöket és kauczió mellett jó állásokat lehet kapni. Számosan folyamodtak ugy olcsó kölcsönökért, mint jó állásért *Menczer*hez, de sem hitelt, sem állást nem kaptak, ellenben az állásért folyamodóknak még a kaucziójuk is odaveszett. Tizen tettek feljelentést *Menczer* ellen a budapesti törvényszéknél, amely 10 rendbeli család miatt elítélte 2 évi fegyházra, mit a tábla 2 és fél évre emelt fel. A kuria I. büntető tanácsa ma, az ítélet ellen beadott semmisségi panaszt elutasította.

NYILT-TÉR.

VERGYÓGYÍTÁS HEMOPATIA

Ezen új, eredeti gyógymód rendkívüli sikerrel lesz alkalmazva kószvény, asztma, sziv-, vese-, gyomor-, bel- és hólyagbánták, valamint súlyos ideg-, vér-, és hórbajoknál. Biztos védelem szélhűtés és elmezatartás ellen 12 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének *Dr. Kovács J.* egyetemi orvostudornak (Hemepatia) rendelt intézete van.

Budapest, V., Váci körút 18. szám alatt. Rendelés naponta 9—12-ig és 8—6-ig. Díjazott levélre válaszol. Betegeket, intézetben kívüli is kéri. Az Nőbész betegeknek legbiztonságosabb gyógymódja.

Beifeld Bankház Budapest

Károly-körút 1. szám.

Vesz és elad sorsjegyeket, értékpapírokat és állampapírokat a napi áron, részletfizetésre; beváltja a kisorsolt sorsjegyeket. — Pénzkölcsönt nyújt mindennemű sorsjegyekre.

KÖZGAZDASÁG.

--- Új takarékpénztár a Székelyföldön. *Somkerék* községben egy takarékpénztár részvénytársaság alapítása tervezetett „*Somkeréki Takarékpénztár Részvénytársaság*” czímen. A társaság alakul 60.000 korona névértékű alaptőkével, felosztva 600 db. 100 koronás részvényre, melyekből a társaság alapítói 125 darabot jegyeztek. A társaság célja betétek elfogadása és betétek gyűmölcsöző kezelésével a takarékoságnak a földmivelés, ipar és kereskedelem érdekeinek hasznos előmozdítása, valamint kölcsön-adása által egyesek felségélyezése. A részvény aláírására záros határidőül folyó évi december 31-ik napja van kitézve. A már kibocsátott aláírási felhívás szerint a társaság alapszabályainak tervezete a somkeréki közjegyzői irodában megtekinthető. Aláírási iv kívánatra megküldetik.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabonatőzsde.

Készárúüzlet.

A malmok tegnap a tükörbe tekintettek és megijedtek Önönmaguktól. Véleményük szerint messze hajtottak el az áralakulás útján és visszairányították — járműveiket, nehogy vérszemet kapjon az árutulajdonos és még magasabbra akassza a --- szőlőskosarat. Az utóbbi napok alatt eszközölt nagyobb vásárlások folytán egyenlőre anyag is van, pihenőt lehet tehát egész nyugodtan tartani. Ugy is történt! A malmok húzódtak és olcsóbb árakat ajánlottak. Kapóra jött nekik a határidőüzlet lanyha irányzata és sikerült, 29.000 mm. forgalom mellett 5---10 fillérvnyi árengedményt elérni. Áru elég volt a piacon, de a kínálat az irányzat gyors fordulata következtében tartózkodó volt.

Eladatott:

Buza: Tiszavidéki: 400 mm. 81.5 kgr. 7 K. 87 és fél fillér, 2000 mm. 82 kgr. 7 K. 85 fillér, 1050mm. 82 kgr. 7 K. 80 fillér, 300 mm. 80.5 kgr. 7 K. 80 fillér, 100 mm. 80 kgr., 200 mm. 79.5 kgr. 7 K. 47 és fél fillér, felső, sárga, 500 mm. 81 kgr., 100 mm. 81 kgr., 300 mm. 80 kgr. 7 K. 75 fillér, 200 mm. 78.5 kgr. 7 K. 50 fillér mind három hónapra.

Pestmegyevidéki: 100 mm. 80 kgr., 7 K. 65 fillér, 150 mm. 80 kgr. 7 K. 45 fillér, sárga, 100 mm. 80 kgr. 7 K. 40 fillér, sárga, 100 mm. 79.5 kgr. 7 K. 65 fillér, mind három hónapra.

Bánsági: 1100 mm. 79.2 kgr. 7 K. 55 fillér, 5000 mm. 79 kgr. 7 K. 50 fillér, 2600 mm. 76.8 kgr. 7 K. 20 fillér, mind három hónapra.

Zentai: 1000 mm. 77 kgr. 7 K. 57 és fél fillér, három hónapra.

Adai: 2000 mm. 77.8 kgr. 7 K. 55 fillér, három hónapra.

Ó-Kanisai: 1400 mm. 78 kgr. 7 K. 52 és fél fillér, három hónapra.

Pancsovai: 620 mm. 78 kgr. 7 K. 32 és fél fillér, három hónapra.

Rozs: 400 mm. 6 K. 47 és fél fillér, három hónapra, 2900 mm. 6 K. 10 fillér, szerb mind három hónapra, 300 mm. 6 K. 45 fillér, 500 mm. 6 K. 40 fillér, 450 mm. 6 K. 40 fillér, 200 mm. 6 K. 40 fillér, 100 mm. 6 K. 40 fillér, 200 mm. 6 K. 37 és fél fillér, 100 mm. 6 K. 37 és fél fillér, készpénzfizetés mellett paritásra.

Árpa: 200 mm. 5 K. 55 fillér, készpénzfizetés mellett, 250 mm. 5 K. 50 fillér, készpénzfizetés mellett.

Zab: 100 mm. 6 K. 10 fillér, 230 mm. 6 K. 05 fillér, 100 mm. 6 K. 05 fillér, 100 mm. 6 K. készpénzfizetés mellett.

Tengeri: 500 mm. 6 K. 31 fillér, 400 mm. 6 K. 30 fillér, ab Kőbánya, 300 mm. 6 K. 27 és fél fillér, 400 mm. 6 K. 25 fillér, 300 mm. 6 K. 25 fillér, készpénzfizetés mellett.

Luczerna: 25 mm. 53 K. 50 fillér, készpénzfizetés mellett.

Az árak 50 kilogramonként koronaértékben értendők.

Határidőüzlet.

A fedezések pihenőt tartanak, és ingadozik a hatalmas „hausse”-párt. Híre járt, hogy trierözött szerb buza van urban Budapestre szokványszállítási célra, és ettől ijedezik az „átvevő”. De nem jó az ördögöt a falra festeni. Megjelenhet fölös mennyiségben a szerb származék, mert már a tegnapi nap megmutatta, hogy ez egy kis árjavulás mellett megfelelő elhelyezést talál piacunkon.

Az irányzat tehát lanyha volt. Az árfolyamok alapos visszaesést szenvedtek, de az októberi és áprilisi határidők között létező különbözet néhány fillérral javult.

Délben jegyez:

Októberi buza	7.17— 7.18
Áprilisi buza	7.25— 7.26
Októberi rozs	6.26— 6.27
Áprilisi rozs	6.34— 6.35
Októberi zab	5.88— 5.89
Áprilisi zab	6.08— 6.09
Máj. tengeri	5.64— 5.65

Értéktőzsde.

Előtőzsde. Osztrák hitel 683.75, magyar hitel ---, 4 százalékos arany ---, korona ---, leszámítoló ---, jelzálog ---, rimamurányi ---, államvasut 713.50, déli vasut ---, Alpesek ---, márka ---, városi villamos ---, ipar és kereskedelmi bank ---, közuti vasut --- korona.

Zárlat. Osztr. hitel 684.25, magyar hitel ---, 4% aranyj. ---, korona ---, leszámítoló ---, jelzálog ---, rimamurányi ---, államvasut 713.75, déli vasut ---, alpesi ---, márka ---, városi villamos ---, ipar és kereskedelmi bank ---, közuti vasut ---.

REGÉNY-CSARNOK.

A határszélről.

Regény.

(24)

Írta: Kupcsayné Molnár Julia.

Ott talált rá *Darlay*, körülbelül tudta, hogy hol kell keresnie, kisleány kora óta a víz vonzotta, szerette csobogását, csillogását, üdítő frissességét, az áldást, termékenységet fakasztó párákat.

Két gyönyörű marechaniel rózsát tartott kezeiben és felajánlotta neki.

— A legujabb menyasszonynak — szölt — apai áldással együtt. Láttam asztalbon-táskor váltott érzékeny kézzoritástokat, s a megelőző komoly beszédet. „Édes lányom! Igen igen örvendek.

Darlay arca tényleg sugárzott az öröm és meglepődéstől.

— Nagyon boldoggá tesztek eljegyzéstek által. Nem is várok soká, nem fojtom magamba az örömet, tudatni fogom vendégeinkkel is, amint itt lesz a szünóra.

Hm, elmékedett *Sárka*, figyelt ránk és fecsegő lett a bácsik legtitoktartóbbja? Miért örül ily tulságosan *Béla* eljegyzésének és akarja frissiben publikálni?

Busongó hangulatát felváltotta szokott pajkos jókedve.

— Ne olyan sürgősön. Ha a bácsika foglódniék körülöttem, ön kérne feleségül, bizonyára nem kapna kosarat. Fialatos tüzzel, pattogó szóval hódítja meg a szíveket. *Béla* soha sem kap feleséget, na nekem nem kell, ki is kosaraztam. Azért ne legyen harag közöttünk édes bácsi, de már csak kimondom, hogy az ügytelenségig tartózkodó, sőt gyáva, ha még kaczerkodik is vele az ember. Biztosítom, ő már aztán nekem nem veszélyes, másnak sem, de nem is veszélyes mint vetélytárs.

Sárka gyorsan fürkészve nézett *Darlayra*, ki nagyfokú izgatottságot áruolt el.

— Nem helyesen cselekedtél *Sárka*, *Béla* derék ember és boldoggá tett volna. Te sohasem cselekedtél az ész szavaival, de szeszélyeid szerint. Bárhogy bókoltál is megmondom neked az igazat.

— Miért kételkedik abban, hogy én is az igazat mondom?

— Tehát igazán azt tartod hűgom, hogy még én hozzám is szerelemből jönne feleségül egy fiatal leány?

Bár tréfásan hangzott, kiérezte szavaiból, hogy nagyon várja a feleletet.

— Nincs az a lány, kit meg nem hódíthatna. — bizonykodott — szeretném azt látni?

— A fiatalság mégis jobban vonz az öregedő ember ügyességénél, tapasztalatánál, sőt vagyonánál is. — Mondá eltűnődve.

Ah innen fúj tehát a szél, gondolta *Sári*, féltékeny *Béla*ra, tehát igaz, hogy nő-sülni akar! A mostohának szánt miatt féltékenykedik. Én őrizzem meg *Béla*t, ki lehet a kiválasztott? *Áranka*? *Sári* szeme sajátságos fényben csillogott. Az tehát a mágnes, minden férfi szív elrablója? Az másra számít, csupán udvarias *Darlay*hez, azt sem tulságosan. *Marcsa*? Mindig nagyon szeretetreméltók, nyájasok voltak egymáshoz, megfigyelhetette, mikor *Darlay*val átment *Arankához*, ő mindig azzal a titkos reménnyel, hogy ott találja *Sertánt*, mivel *Áranka* gyakran próbát énekelt. *Sári* egész lelkével szeretett *Lertánba*, miatta járt színházba, *Arankáékhoz*. A szerelemesek éleslátásával felfedezte a hasonló betegséget *Darlayban* is. Kitalálta tehát a titkot, úgy kell annak lennie, *Darlay* *Marcsa*ba szeretett. *Sárka* jó kedve fokozódott.

— Én mint lány talán csak ismerem nememet, izlésünket. Mennyivel többre becslünk és szeretünk egy önhöz hasonló vidám igazi férfit, mint azt a morózus fajtát, mint *Béla*.

(Folyt. köv.)

Laptulajdonos:

A „MAGYARSÁG” lapkiadó-vállalat.

Telefon számunk: 154.

Fióktüzetünknel a ház lebontása miatt nagyon olcsó árak.

1 legújabb angol homespun női gallér 110 cm. hosszú, remek színekben . 6.50 frt.
 1 nagyon elegáns francia batiszt pongyola 4.50 "
 1 elegáns utcai ruhára való angol zephyr, minden hozzávalóval és díszszel 2.50 "
 Legfinomabb francia battist teljes ruhára, minden hozzávalóval és csipkedíszszel 2.95 "

Francia delein, remek színek és mintákkal, egész pongyola vagy ruhára való, hozzávalóval és díszszel (7 m.) . . . 4.- frt.
 Legfinomabb Cloth, remek színekben, selyem fényű bloussa, alsó szoknyára stb. alkalmas, 140 cm. széles, méterenkint -70 "
 1 ablakra való csikos tunis-szővet függöny bordó, teget és krém színben 1.50 "

Gyönyörű mintás csipkefüggönyök, m.-kint —20, —30, —35, —50, —60 frt.
 1 legfinomabb cloth vagy cachmir paplan 2 személyre való, minden színben 4.50 "
 Paplanlepedő finom vászonból 1.80 "
 1 vég remek Herczeg-vászon 30 rőt. 5.25 "
 1 vég dunna-vászon 30 rőt. 3.95 "
 1 vég finom chifon 30 rőt. 4.75 "
 1 vég lepedő-vászon varrás nélkül. 7.50 "
 1 vég czérna-kanavász 30 rőt. 3.80 "

Vidékre utánvét mellett lelkiismeretes kiszolgálás.

Pártoljuk a magyar céget!

HERCZEG és HORVÁT BUDAPEST, VII. ker. Kerekesi-út 52. sz. a. Adria-szállóval szemben

SZINHÁZAK.

Szerda, 1902. október 15-én.

M. kir. Operaház.

Zárva

Kezdeté 7 órakor.

Nemzeti színház.

A nők barátja

Kezdeté 7 órakor.

NEPSZÍNHÁZ.

Casanova.

Kezdeté 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ

Csokon szerzett vőlegény

Kezdeté fél 8 órakor.

Magyar színház.

A sötét kamra.

Kezdeté 7 órakor.

URÁNIA

Angol élet.

Kezdeté 7 órakor.

Fogak

2 főtől, valódi amerikai módszer, 10 évi jótállással. A gyökér eltávolítása fölösleges. Szájpadlás nélkül is. Vidékiek 24 óra alatt kielégítettnek.

Részletfizetésre is.

KOVÁCS J. fogműterme

Budapest, Károly-körút 9. II. em. 8. szám. (Gróf Hadik-palota.)

Falálható naponta reggel 9-től délután 5-ig

Mindenkinek ijesztője a szürke haj.

Számos szer lesz a szürke haj elpárolására hatástalanul elhasználván. Sok kísérlet után végre sikerült. Huszár-féle

Hajregenerator-ában

egy hatásos szeret találni, melylyel megszüntül a haj és szakáll a volt hajszín, barna, fekete vagy szőke visszanyerhető anélkül, hogy a fejbőr és fehérméreg bepiszkolódna. 1 kis üveg 2 kor; nagy üveg 4 kor. 50 fillér.

Kapható Budapesten: Török József gyógyszerésznél Király-utca 12. sz., Dr. Egger Nádor gyógyszerésznél Váci-körút 17. sz.

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE igazgató Nagymező-utca 17.

PAUL MARTINETTI, drasztikusan komikus némajáték. Egy nyugtalan éjjel, (a terrible Night.) Londonban 1000-nél többször adták. EGGER-RIESER, tirolli együttes. FUKUSHIMAS, japáni akrobaták.

Kezdeté 8 órakor.

Téli kertben reggel 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara.

Weil-féle „DIANA“ kávéház

és reggeli falatozó

VI., Nagymező-utca 30. szám.

oooo Egyedül a maga nemében. oooo Legjobban és az idénynek megfelelően berendezve.

Reggeli Falatozó.

Minden időben legjobb házi konyha és elsőrendű friss italok.

Pontos kiszolgálás.

OLCSÓ ÁRAK. CZIGÁNY-ZENE.

CHAMBRE-SEPARÉE.

Tisztelettel WEIL J. IMRE kávé.

A megszünt HATSCHÉK MIKSA cég tulajdonosa: HATSCHÉK IZIDOR latszerész, Budapest. Ideiglenes helyisége: IV., Irányi-utca 12. (Váci-utcai sarokház.)

Színházi látcsók 4 főtől feljebb. Kitűnő vadász- és verseny-távcsók 8 főtől feljebb. Szemüvegek, orrszorítók és lorgnották 1 főtől feljebb. Légcsulymérők 4 főtől felj. Hőmérők 40 krtól felj. Orvosi hőmérők

dús választékban, (nála minden fájdalom nélkül be is tétetnek.)

MUSZEMEK

Állat- és bábuzemek.

Jelmez és népviseletű fényképek (színes) nagy választékban.

Fényképező gépek 2 frt 50 krtól feljebb.

Fényképezési felszerelések olcsó árakért.

Bizományi raktár:

Gummi- és hálhólyag-óvszer és női szivacs. Tucatja 1 főtől 10 frt. (A legu. titoktartás mellett küldetnek el.)

Kitűnő minőségű (valódi párisi) szappan: „Savon perfectionné“ drbja 30 kr. tucatja 3.40.

86618. szám. 1902.

Faeladási hirdetmény.

Az apatini m. kir. erdőhivatal kerületéhez tartozó alábbiakban felsorolt rendes évi lág erdei vágások fatömegei az apatini m. kir. erdőhivatal irodájában

1902. évi október hó 23-án délelőtti 9 órakor

megtartandó zárt írásbeli ajánlatok (melyek minden egyes vágásra külön-külön borítékban beadandók) tárgyalásával kapcsolatos nyilvános szobeli árverésen eladatni fognak u. m.: 1. Bezdáni Csendersziget 9'0 holdas vágás fatömege 2428 K. 2. Szontai Fajzás 58'1 holdas vágás fatömege 9107 K. 3. Apatini Városweise 41'64 holdas vágás fatömege 5247 K. 4. Apatini Neugraben 23'6 holdas vágás fatömege 5783 K. 5. Apatini Neugraben 11'25 holdas vágás fatömege 3152 K. 6. Apatini Tiefgraben 61'56 holdas vágás fatömege 4669 K. 7. Karavukovai Kamaristye 26'7 holdas vágás fatömege 2288 K. 8. Monostorszeghi Sziget 108'18 holdas vágás fatömege 7476 K. 9. Szontai Sztaklár 53'9 holdas vágás fatömege 15195 K. 10. Bukini felsősziget 58'5 holdas vágás fatömege 13060 K. 11. Plávnai Butykovác 20'3 holdas vágás fatömege 5588 K. 12. Locska Ada 19'35 holdas vágás fatömege 1193 K. 13. Kovili Kalistye szigeti 12'7 holdas vágás fatömege 3274 K. kikiáltási ár mellett.

Az 1. és 2. alattiak tuskóirtási kötelezettséggel, a 3., 4., 5. és 6. alattiak a vágásterületen álló tölgy és szilfák kivételével, a 7. alatti pedig a vágásterületen álló tölgyfák kivételével.

Kihasznlási időtartam 1903. évi márczius hó 31-éig.

Az árverési és szerződési feltételek az apatini m. kir. erdőhivatalnál és a bezdáni, apatini, dorosziói és palánkai m. kir. erdőgondnokságoknál megtudhatók, a hol a vágások becsült fakészletére nézve is felvilágosítás adatik.

Budapesten, 1902. évi október hóban.

M. Kir. Földmívelésügyi Miniszter.

Értesítő iroda,

Okmányszerző vállalat Budapest, VII., Kertész-utca 31. Házassági és egyéb ügyekben beszeres minden okmányt: miniszteri fölmentéseket, dispensatiót stb. Továbbá eljár jogtanácsosa közbenjöttével adó, anyakönyvi, állampolgársági, honosítási, illetőségi, ipar, italmérsi, katonai, kiviteles nőtülési, névmagyarosítás, nagykorúsítás, örökösödés, örökbe fogadás, tőzsde, utóanyakönyvezési, utlevél megszerzési és más egyéb minden ügyekben. Az ügyek sürgős és sikeres lebonyolításáért szavatosság vállalatik.

Egyházi szerek,

lobogók, képek és könyvek legoosobban kaphatók:

Szüts és társánál

Budapest, IV., Ujvilág-utca 2. sz.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók.

Magyarország első egyenruha készítő intézete

BUDAPESTEN, Váci-utca 35. szám alatt.

Katonai puska-művesek által kipróbált
Revolvereket:
7 mm 4 kor., 9 mm 6 kor.,
12 mm 8 korona. Kivá-
natra fegyver-árjegyzéket
ingyen küld TILLER.

ÜZLETÁGAINK:
EGYENRUHÁK.
Magyardíszruhák.
LIBÉRIÁK.
Polgári ruhák.
FEHÉRNEMŰEK.
VIVOSZEREK.
Párbajszerek.
**Fegyverek és for-
gopisztolyok.**
Kardok, sarkantyuk,
Érdemjelek és szallagok.
Utazó bőröndök.
Bőrneműek.
**Arany és ezüst
hímzések.**
Zászlók, stb.

**Vívó- és párbaj-
szereket:**
kardok 4-6-8 kor.,
álcák 5-8-12 kor.,
keztük 2-3-4 kor.,

Kalapokat:
egyenruhához és pol-
gári használatra 4-
5-6-7-8 korona.

A világ legszebb **utazó-bő-
röndjei** legoosobbtól a leg-
finomabb minőségig 10 kor.,
15 kor., 20 kor., 30 kor., 40
kor., 60 kor.

**Képes árjegyzéket minden cikkről kívánatra ingyen és bér-
mentve küldünk.**

Uj! Tartós! Czélszerű!
az ujonnan feltalált
**Edison' villamos
zseblámpa!**
Ezen ujonnan feltalált és
szabacalmozott
**„EDISON“ VILLAMOS
ZSEBLÁMPA**
drót és vegyészeti cik-
kek nélkül néhány gyert-
tyafény fényes világos-
ságot minden tűzveszély
kizárásával terjeszt.
Nem kell többé gyufa!
Nem kell többé gyertya!
működik a viharban is!

A pontos és kifogástalan működésért teljes ga-
ranciát vállalok.
Szétküldését 6 korona beküldése avagy után-
vétel mellett eszközöl

STRASSER JAKAB

VI., Nagymező-utca 35.
Az „EDISON“ VILLAMOS ZSEBLÁMPA
VEZÉRKÉPVISELŐJE.

KLEIN MARTON
mű-szobafestő és mázó
Budapest, VI. kerület, Vörösmarty-utca 73.
Van szerencsém Uraságodnak szives tudására hozni, hogy
lakásomat
1893. aug. ho 1-től VI. Teréz-körut 35. alá
helyezem át. --- Ajánlom magam mindennemű díszlet, szobafestési és má-
zólati munkálatokra, valamint házhomlokzatok különleges festésére a
legjobb kiviteiben jutányos árak mellett.

A legjobb és legtoké-
letesebb
fizetőpénztárakat
a
Hallwood Cash
REGISTER Co.
Ohio Columbus Amerika
NYARJÁRA
Magyarországi iroda és raktár
BUDAPEST,
VI., Daiszínház-utca 10.

Kávé

1 és fél kiló vételnél, mely több fajta is lehet, elvámolva
és bérmentve utánvétel küld

1 kiló háztartási kávé	frt 1-15	1-20	1-30
1 kiló Cuba kiv. finom kávé	1-40	1-60	2-
1 kiló Mocca-kávé	1-40	1-60	2-
1 kiló Arany Jáva	1-40	1-60	2-
1 kiló igen finom pörkölt kávé	1-30	1-60	2-

Eisele-kávéraktái

BUDAPEST,
Nefelejts-utca 8-ik szám alatt.

ELSŐ FŐVÁROSI
ÓRAJAVITÁSI MŰHELY és ÓRARAKTÁR!

Romantoir Nickel óra egyfedéllel	7 kor.
" " " kettős fedéllel	9
" " " női ezüst óra egyfedéllel	10
" " " három ezüst fedéllel	13 kor.
Romantoir ezüst óra egyfedéllel	11
" " " három ezüst fe- déllel	18 kor.
Romantoir ezüst óra három ezüst fe- déllel nagyon erős tokkal	28
Romantoir ezüst tula óra három ezüst fedéllel	22
Romantoir ezüst tula óra három ezüst fedéllel nagyon erős tokkal	34
Valódi amerikai ébresztő óra	4
Iroda és konyha óra 8 nap egyszeri felhuzással	9

Tisztelt megrendelőimnek egyttal tudomásra adom,
hogy csupán a legjobb legfinomabb és legerősebb gyártmányu
órákat tartok raktáromon, amit számos dícső levéllel bizonyít-
hatok.
A nagyérdemű közönség pártfogását kéri
alázatos szolgálja

KUN ISTVÁN kronometer
és mű-órás
Budapest, IX. Főület: Ferencz-körut 3.
Fiók-ület: Mester-utca 46

Butor
készpénzért vagy részlet-
fizetésre legoosobban
Fuchs Bódog-nál kapható
BUDAPEST, VIII., József-körut 20.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

M.kir. államvasutak igazgatósága.
42830/FIV.

Árverési hirdetés.
Kézbesíthetlenné vált:
1. 3 láda pénzszekrény vasból, uj 1049 kg.
és hozzá való 3 göngy fatalapzat 71 kg.
2. 2 tekeres kenderkötél, uj 115 kg.
3. 1 láda vegyes diszműáru 168 kg.
sulyu küldemények, a vasuti üzletszabályzat
70. §. értelmében f. é. október hó 20-án d. e.
10 órakor fognak azonnali készpénzfizetés mel-
lett Budapest nyugoti pályaudvar állomáson
nyilvános árverésen eladatni.
Budapest, 1902. október hó 6-án.
Az igazgatóság.

**Olcsó, megbiz-
ható,
szabómester,**
Szűcs Lajos Bpest, Nyár-
utca 8., aki 12 forintért
finom szövetből készít
egy teljes férfi-öltönyt,
felöltöt vagy téli kabátot
mérték után, a legújabb
divat szerint. Mielőtt
ruhát rendel, szivesked-
jék saját érdekében
mintákat mértékvételi
utasítással kérni, melyet
rögtön ingyen küld.

**Az „Alsós“
szabályai.**
Irta:
Hamvas Pál.
50 fillér előleges beku-
ldése ellenében bér-
mentve küldi:
Barta Lajos
könyvkereskedő
Budapest, Lipót-
körut 20.

Kettős elektromágneses kereszt vagy csillag
R. B. 36967. szám.
Nem Volta-kereszt! Nem titkos szer

gyógyít és felüdit **kezesség mellett.**

E készülék gyógyít és segít fej-, fül- és fogfájásnál; a migrén, neuralgia, vértolulás, éapkor,
szédülés, a fülzúgás, nagyothalás, a szivverés, szivgürosök, asztmatikus rohamok, a gyomor-
gürosök s egyéb gürosök, az étvágytalanság, a hideg kezek és lábak, a nemi elgyengülés, a csusz,
köszvény, ischias, a gyengeség s agynedvesség bajaiában: influenzában s a vele járó hátfájá-
soknál; különösen idegbántalmaknál s a velök járó álmatlanság s különféle gyengeségi álla-
pok bajaiában; a rendetlen vérkeringés bajaiában s még sok más oly bajban, a melynek a
normalis orvosi kezelés szerint villamos áram a gyógyító szere. Nagy figyelemre méltó
az a körülmény, hogy husz éves betegségeket teljesen meggyógyított. Az irodában levő elsmo-
rések és bizonyítványok, a melyek a világ minden részéből halálan emlékeznék meg találmá-
nyomról, mindenkor mindenki által megtekintethetök. A kit legkésőbbben 45 nap alatt nem gyó-
gyít meg készülékem, az visszakapja a pénzét. Ahol már minden hasztalan volt, kérem,
lessék a készülékemet megpróbálni. Figyeimzettem a t. e. közönséget, hogy az én készülé-
kékem nem téveszthető össze a Voltával, mely teljes hatástalansága miatt Németországból,
sőt Ausztriából és Magyarországból is hivatalosan ki van tiltva, míg az én elektromágne-
ses készülékem kiváló gyógyító erejénél fogva, általános elismert, közkedvelt és elter-
jedt. Már csak rendkívüli olcsósága is erősen ajánlja.

Nagy készülék ára 6 korona. Kis készülék ára 4 korona.
Idült betegségeknel alkalmazandó. Csak gyermekeknek s nagyon érsé-
keny néknek való.

Fő központi eladási és szétküldési hely a bel- és külföld részére:
MÜLLER ALBERT, Budapest, V., Vadász-utca 42/R. sz.
Kálmán-utca sarkán.